

عنوان: تاثیر طراحی و اجرا مداخله مبتنی بر تئوری پیلاو بر کنترل قند خون و خودمراقبتی نوجوانان مبتلا به دیابت نوع 1: یک مطالعه ترکیبی

استاد راهنما: سرکار خانم دکتر سمیه سیاحی استاد مشاور: سرکار خانم دکتر محبوبه سجادی

جناب آقای دکتر رحمت الله مرادزاده

رشته تحصیلی: ارشد پرستاری کودکان

پژوهش و نگارش: سارا سمیعی

تاریخ دفاع: 1404/6/ 22

کاربرد:

یافته های این مطالعه نشان دهنده این است که نوجوانان مبتلا به دیابت نوع یک، جهت پیشگیری از ابتلا به عوارض ناشی از بیماری و افزایش کیفیت زندگی نیازمند شناسایی صحیح و دقیق نیازهای خود مراقبتی می باشند. در این پژوهش پس از شناسایی نیازهای خود مراقبتی نوجوانان مبتلا به دیابت نوع یک به طراحی و اجرای مداخله مبتنی بر تئوری پیلاو پرداخته شد و نتایج پژوهش حاکی از آن بود که با اجرای این مداخله، خود مراقبتی و کنترل قند خون نوجوانان مبتلا به دیابت بهبود یافت. توانمندسازی نوجوانان در انطباق با نیازهای خود مراقبتی و کسب مهارت های آن و مدیریت چالش های مراقبت از خود می تواند سبب افزایش مشارکت نوجوانان مبتلا به دیابت در تصمیم گیری های بالینی شود. آموزش مبتنی بر تئوری پیلاو می تواند سبب استقلال نوجوانان از گروه مراقبین سلامت و اعضای خانواده، در مراقبت از خود شود. نتایج این پژوهش می تواند درک، ارزیابی و شناخت نیازهای خود مراقبتی نوجوانان مبتلا به دیابت نوع یک توسط تیم سلامت کاربرد زیادی داشته باشد و مقدمه ای بر آموزش، مشاوره هدفمند و ایجاد برنامه ها و گایدلاین های ارتقا سلامت قرار بگیرد. تیم سلامت به ویژه پرستاران با توجه به کاربرد تئوری پیلاو، می توانند با ارائه منابع مختلف اطلاعات و پاسخ گویی به سوالات و ابهامات نوجوانان و ارائه محتوای آموزشی قابل درک برای آنها، نیازهای خود مراقبتی نوجوانان را مرتفع نمایند.

چکیده

مقدمه

دیابت به مجموعه ای از بیماری های متابولیکی گفته می شود که ویژگی مشترک آن ها افزایش غیرطبیعی سطح قند خون می باشد. تئوری پیلاو، بر اهمیت روابط بین فردی در پرستاری تاکید دارد. پیلاو روابط بین فردی را از عوامل موثر بر افزایش درک و شناخت نیاز بیماران، مشکلات و انتظارات آن ها از روند کنترل بیماری و همچنین برانگیختن و درگیر ساختن مددجویان برای پذیرش مسئولیت و کمک به بهبودی، حفظ و ارتقای سلامت آن ها می داند. هدف این پژوهش تاثیر طراحی و اجرا مداخله مبتنی بر تئوری پیلاو بر کنترل قند خون و خودمراقبتی نوجوانان مبتلا به دیابت نوع یک می باشد.

مواد و روش ها

این پژوهش، ترکیبی و از نوع متوالی اکتشافی (کیفی-کمی) می باشد. در ابتدا به جهت تعیین نیازهای خود مراقبتی نوجوانان مبتلا به دیابت نوع یک، فاز کیفی مطالعه به روش مصاحبه با نوجوانان و در صورت لزوم با والدین آنها انجام شد. در این مرحله از تحلیل محتوای مرسوم به روش گرانهایم و لاندمن استفاده شد. به جهت تکمیل نیازهای خودمراقبتی از روش مرور بر متون نیز کمک گرفته شد. پس از تعیین اولویت نیازهای خودمراقبتی، فاز کمی پژوهش انجام شد که از نوع کارآزمایی آموزشی می باشد. در این مرحله نوجوانان مبتلا به دیابت در دو گروه 20 نفری مداخله و کنترل قرار گرفتند. مطالعه ابتدا بر روی گروه کنترل و سپس بر روی گروه مداخله انجام شد. گروه کنترل آموزشی دریافت نکرد و گروه مداخله چهار جلسه آموزشی مطابق با اولویت بندی نیازهای خود مراقبتی و با توجه به مرحله بهره‌برداری تئوری پیلاو دریافت نمود؛ همچنین گروه مداخله یک جلسه پرسش و پاسخ و جمع‌بندی مطابق با مرحله انحلال تئوری پیلاو دریافت کرد. نوجوانان هر دو گروه مداخله و کنترل باید در اولین جلسه ملاقات با پژوهشگر و همچنین پس از گذشت 8 هفته پیگیری پرسشنامه‌هایی را تکمیل می کردند و به پژوهشگر تحویل می‌دادند.

یافته‌ها

نتایج پژوهش در فاز کیفی نشان داد که نیازهای خودمراقبتی نوجوانان مبتلا به دیابت نوع یک در 4 طبقه اصلی نیاز به مدیریت چالش‌های کنترل بیماری دیابت، نیاز به کسب مهارت‌های خودمراقبتی در دیابت، نیاز به دریافت آموزش جهت خودمراقبتی در دیابت و نیاز به مدیریت عوارض بیماری دیابت قرار می گیرد. نتایج پژوهش در فاز کمی نشان داد که اجرای مداخله مبتنی بر تئوری پیلاو می تواند سبب افزایش فعالیت‌های خودمراقبتی ($p=0/001$) و بهبود کنترل قند خون ناشتا ($p=0/001$) و قند خون دو ساعت بعد از غذا ($p=0/001$) در نوجوانان مبتلا به دیابت نوع یک شود.

نتیجه گیری

یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد نوجوانان مبتلا به دیابت نوع یک با نیازهای خود مراقبتی اعم از نیاز به مدیریت چالش‌های کنترل بیماری دیابت، نیاز به کسب مهارت‌های خود مراقبتی در دیابت، نیاز به دریافت آموزش جهت خود مراقبتی در دیابت و نیاز به مدیریت عوارض بیماری دیابت مواجه هستند. این مطالعه با شناسایی نیازهای خود مراقبتی و تاکید بر اهمیت خود مراقبتی در دوره نوجوانی، کسب مهارت‌های خود مراقبتی و مدیریت چالش‌های مراقبت از خود که به صورت اختصاصی در مطالعات دیگر گزارش نشده، درک ما را در مورد نیازهای خود مراقبتی نوجوانان مبتلا به دیابت نوع یک افزایش می‌دهد. با طراحی مداخله مبتنی بر تئوری پیلاو که مبتنی بر نیازهای ذکر شده باشد، می‌توان سطح خود مراقبتی و کنترل قند خون نوجوانان مبتلا به دیابت را ارتقا داد. بی‌توجهی و نادیده گرفتن نیازهای خود مراقبتی یافته‌ای بود که هم در بخش کیفی مطالعه و هم در مروری بر پژوهش‌ها مورد تاکید بود. بنابراین

شناسایی نیازهای خود مراقبتی نوجوانان مبتلا به دیابت نوع یک و طراحی مداخله مبتنی بر تئوری پیلاو
باتوجه نیازهای شناسایی شده به شدت احساس می‌شود.

نتایج آمار توصیفی و استنباطی نیز نشان‌دهنده افزایش قابل توجهی در میانگین نمره خود مراقبتی و تفاوت
آماري معنادار در نمره قند خون ناشتا و دو ساعت بعد از غذا در گروه مداخله نسبت به گروه کنترل بود.
برای مثال میانگین نمره خود مراقبتی در گروه مداخله پس از اجرای مداخله به صورت چشمگیری افزایش
پیدا کرد در حالی که گروه کنترل تغییر ناچیزی را تجربه کرد؛ که نشان دهنده موفقیت مداخله مبتنی بر
تئوری پیلاو بود.

کلمات کلیدی

تئوری پیلاو، کنترل قند خون، خودمراقبتی، نوجوان، دیابت نوع یک

Arak Nursing School

Student name: Sara Samiee

Supervisor: Dr Sayahi

Advisors: Dr Sajjadi

Dr Moradzadeh

Defense date: 2025/9/13

Title:

The Effect of Designing and Implementing an Intervention based on Peplau's
Theory on Blood Glucose control and Self-Care of Adolescent with Type 1
Diabetes: A Mixed Methods Study

Abstract

Introduction

Diabetes is a group of metabolic diseases that share an abnormally high blood sugar level. Peplau's theory emphasizes the importance of interpersonal relationships in nursing. Peplau considers interpersonal relationships to be effective factors in increasing understanding and recognition of patients' needs, problems, and expectations from the disease control process, as well as motivating and involving clients to accept responsibility and help them recover, maintain, and improve their health. The aim of this study is to examine the effect of designing and implementing an intervention based on Peplau's theory on blood sugar control and self-care in adolescents with type 1 diabetes.

Materials and Methods

This research is a mixed and sequential exploratory (qualitative-quantitative) study. Initially, in order to determine the self-care needs of adolescents with type 1 diabetes, the qualitative phase of the study was conducted by interviewing adolescents and, if necessary, their parents. In this stage, conventional content analysis using the Granheim and Lundman method was used. In order to complete the self-care needs, a literature review method was also used. After determining the priority of self-care needs, the quantitative phase of the research was conducted. In this stage, adolescents with diabetes were divided into two groups of 20 intervention and control. The study was first conducted on the control group and then on the intervention group. The control group did not receive training, and the intervention group received four training sessions in accordance with the prioritization of self-care needs and with regard to the exploitation stage of Peplau's theory; the intervention group also received a question-and-answer and summary session in accordance with the dissolution stage of Peplau's theory. Adolescents in both the intervention and control groups had to complete and submit questionnaires in the first meeting with the researcher and also after 8 weeks of follow-up.

Results

The results of the qualitative phase of the study showed that the self-care needs of adolescents with type 1 diabetes fall into four main categories: the need to manage the challenges of controlling diabetes, the need to acquire self-care skills in diabetes, the need to receive education for self-care in diabetes, and the need to manage the complications of diabetes. The results of the quantitative phase of the study showed that implementing an intervention based on Peplau's theory can increase self-care activities ($p=0.001$) and improve fasting blood sugar control ($p=0.001$) and blood sugar two hours after a meal ($p=0.001$) in adolescents with type 1 diabetes.

Conclusion

The findings of this study indicate that adolescents with type 1 diabetes face self-care needs, including the need to manage the challenges of diabetes control, the need to acquire self-care skills in diabetes, the need to receive education for self-care in diabetes, and the need to manage the complications of diabetes. This

study increases our understanding of the self-care needs of adolescents with type 1 diabetes by identifying self-care needs and emphasizing the importance of self-care during adolescence, acquiring self-care skills, and managing self-care challenges that have not been specifically reported in other studies. By designing an intervention based on Peplau's theory that is based on the mentioned needs, the level of self-care and blood sugar control of adolescents with diabetes can be improved. Neglect and neglect of self-care needs was a finding that was emphasized both in the qualitative part of the study and in the review of research. Therefore, identifying the self-care needs of adolescents with type 1 diabetes and designing an intervention based on Peplau's theory according to the identified needs is strongly

felt.

The results of descriptive and inferential statistics also showed a significant increase in the mean self-care score and a statistically significant difference in fasting and two-hour postprandial blood sugar scores in the intervention group compared to the control group. For example, the mean self-care score in the intervention group increased significantly after the intervention, while the control group experienced little change, indicating the success of the intervention based on Peplau's theory.

Key Words:

Peplau's theory, blood sugar control, self-care, adolescents and type 1 diabetes